

Ce kdo misli, da to naše delo za sporazum ni potrebno in sumničj našo delo, mu povemo, da edino patrijotično (domoljubno) mislimo mi, ker nihče ne ve, kaj bi bilo z našo državo, ako pride v srednji Evropi do večjih nemirov in naša država tedaj ne bi še bila urejena. Če pa bo urejena, bo vsak Slovenec, vsak Hrvat želel, da tudi ostane v tej državi in bo pripravljen za njo tudi na žrtve, ker bo uverjen, da doprinaša žrtve na korist svoje doma, za blagor svoje rodbine!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ker so radikali prelomili dne 13. aprila v Zagrebu sprejete pogoje za sporazum in so šli v politični nepoštostenosti tako daleč, da so predspoznamni zapisnik tajili, se je ta zapisnik v nedeljo po glavnih listih Slovjanske stranke, Hrvatske seljaške republikanske stranke in Jugoslovanske muslimanske organizacije objavil v izvirniku in tudi po fotografiji, da ga ne bo več mogoče tajiti in da bo radikalna verolomnost odkrita in pribita.

Nas vse vlada silno stiska z novimi davki, z nazadnjaškim vojaškim zakonom itd., proti Hrvatim se pa vodi posebno nasilno politiko s pomočjo raznih špijonov in tudi najgršega, kar jih Jugoslavija pozna, v osebi Gagliardija, ki je bil med vojno avstrijski špijonski oficir, po vojni pa habsburški priganjač in zarotnik. Sedaj je pa ta izvržek dobil dovoljenje bivanja v Zagrebu, kjer pridno obiskuje policijo ter ovaja Hrvate. Špijona Gagliardija so vladi priporočali demokrati in vlada je tudi v tem, kakor v vseh nazadnjaških in protiljudskih stvareh sledila demokratičnim nasvetom.

ALBANSKI MONARHISTI

mislijo rumunskega princa Nikolo napraviti za svojega kralja, ker upajo, da bodo s tem po sorodstvu vladarskih hiš na Balkanu uživali razne koristi od male antante. Mislijo, da se bo vse to že rešilo, ko bo v kratkem mala antanta imela svojo konferenco v Sinaji. S to konferenco pa računajo tudi monarhistični zarotniki proti sedanji Rusiji, upati je pa, da bo češka previdnost ohladila rumunsko ali pa tudi beograjsko bojaželjnost.

RADI ZASEDBE PORUHRJA

je vedno večje nesoglasje med Francijo in Anglijo, ki grozi, da bo vojno odškodninsko vprašanje sama brez Francije uređila. Italija je na angleški strani. Med Anglijo in Francijo posreduje češki minister in diplomat dr. Beneš, ki priporoča, da bi se Nemčijo uredilo pred Društvom narodov na podobni način, kakor Avstrijo.

ČEHOSLOVASKO POSOJILLO NA ANGLESKEM.

Čehoslovaška vlada se pogaja z neko večjo angleško bančno skupino glede najetja posojila v Angliji v znesku 2 in pol milijarde čk. — To posojilo bi dobila privatna podjetja, čehoslovaška država bi za posojilo samo jamčila.

NEMŠKA INDUSTRIJA NA DALJNEM VZHODU

je zavzela velik razmah ko še ni preteklo leto dni, ko je bila prepoved prihoda Nemcev preklicana in sicer v Hongkongu in druge angleške naselbine. Ta okolnost je takoj vplivala na trgovino na Daljnem Vzhodu in trgovci v Hongkong so dobili nevarne konkurente. Vse v Hongkongu izhajajoče časopisje opozarja na silno prizadevanje Nemcev, ki hočejo po sedemletnem prestatku iznova dobiti v svoje roke trg ter doseči predvojne uspehe. Ne glede na to, da je v Hongkongu in Singaporu, kamor je prodrli nemški vpliv, še malo zastopnikov nemške industrije, se že sedaj občuti nemški vpliv.

S PRSTOM KAZITE ZA KRIVCI.

Naši ljudje pripovedujejo: Kdo je vendar dal Srbom moč, da nas Slovenci in Hrvati s strašnimi novimi davki, z neusmiljenim vojnim davkom in z izmозgavanjem naših krajev spravljajo v nepregledno nesrečo?

Nihče drugi, nego tisti, koji so na Vidovdan leta 1921 glasovali v ustavotvorni skupščini (prvem izvoljenem državnem zboru) za velesrbsko centralistično ustavo. Na Vidovdan 1921 se je s skromno večino 13 glasov sprejela ustava (osnovni državni zakon ali postava), po kateri se je vzel Slovincem in Hrvatim pravico, da s svojim denarjem sami odločajo. Ta dan se nam je vzela lastna kasa in ves denar iz Slovenije in Hrvatske se mora stekati od tedaj samo v centralistični in nenasični Beograd. Tega dne se je dala samo Velesrbom pravica sklepati in določati zakone (postave).

Kar sklepa in odreja sedaj slabega vlada v Beogradu in njena srbska večina, vse to je zakrivil oni, ki je zakrivil centralistično ustavo.

Ce ne bi bilo te velesrbske ustave, bi danes Slovenci za se imeli svojo kaso, naš davčni denar bi se ne stekal v Beograd, ampak bi Slovenci sami s tem denarjem odločali in gospodarili. Zakone, posebno gospodarske vsebine bi mi Slovenci sami sklepali in določali take, kakor so za nas in naše slovenske kraje potrebni in primerni. Tu ne bi imeli drugi nič odločati. A demokratič liberalci in samostojni so se prodali Velesrbom in so glasovali za centralistično ustavo in s tem pokopali našo slovensko in hrvatsko samostojnost.

Proti slovenski samostojnosti, proti lastni naši kasi, proti pravici, da sami določamo zakone (postave) so na

Vidovdan leta 1921 glasovali: dr. Vekoslav Kukovec, dr. Gregor Zerjav, profesor Reisner od slovenske liberalne stranke ter Ivan Pucelj, Ivan Mermolja, Ivan Majcen, Ivan Urek, Josip Drogenik, Fr. Rajer, Iv. Kirbiš, M. Kušar in dr. B. Vošnjak od Samostojne kmetijske stranke. Sokrivi so pa tudi Radič in njegovi hrvatski poslanci, koji so tudi po volitvah leta 1921 ostali doma in so ta ko prepustili, da Velesrbi počenajajo kar hočejo.

Ce bi gorej imenovani liberalni in samostojni ter Radičevi poslanci na Vidovdan leta 1921 glasovali z našimi poslanci proti srbskim demokratom in radikalom, bi danes mi Slovenci in Hrvati že imeli svojo samostojnost. Ne bi nam srbski radikali narekovali tako strašnih novih davkov, ne tako gorostasnega vojaškega zakona in drugih takih lumparij.

Slovenci in Hrvati! S prstom kazite za krivci, za izdajalci!

VOJASKI ZAKON SPREJET.

(Dopis iz Beograda)

Kar smo že naprej prerokovali, to se je zgodilo. Srbski radikali in demokrati so dali naši državi nov vojaški zakon, ki bo še pozne rodove tepel in neusmiljeno, brezsrčno izžemal. Poslanci Slovjanske stranke so se sami cel mesec borili proti tej strašni šibi. Nekaj časa so jim pomagali srbski zemljoradniki, nekateri demokrati, mohamedanci in še drugi. A ko se je šlo za glavno glasovanje, kdo je »za« in kdo je »proti«, so vsi, razum naših, vrgli puško v koruzo. V soboto, 14. julija je bila končana v državnem zboru glavna razprava o vojaškem zakonu. Naš Jugoslovanski klub je poslal najboljšega svoje strokovnjaka v vojaškem oziru in živahnega govornika Karla Škulja, da neustrašeno in v lice pove srbskim ministrom, samemu Pašiču, vojnemu ministru in vladnim klečepalcem, da Slovenci nismo strahopetci. Škulj je izbornorešil svojo nalogo. Med drugimi je trdil: »Dovolj je bilo krvoprelitja. Dovolj vojske. Ni je treba več! Delajte raje za mir in zadovoljstvo. Ravno vi tu v Srbiji, kjer se je prelilo toliko in toliko krvi v stoletnih bojih, Vi imate sveto dolžnost, da dvignete pred celim svetom palmovo vejico pravice iskrenega mira. Bodite za vzgled celému svetu. Mi nismo proti obrambi naše domovine. A mi smo proti takemu strašnemu vojnemu zakonu. »Mir, mir nam dajte, a ne vojsko!« Srbi so strmeli, poslušali, šlo jim je k srcu, kar jim je govoril Slovenec, a kaj pomaga, ko pa Velesrb. Pašič hoče imeti tak vojaški zakon in ker ga hočejo velesrbski oficirji!

Vsi srbski radikali, vsi demokrati, vsi Nemci, vsi mohamedanci iz Macedonije, vsi srbski zemljoradniki so oddali svoje glasove za vojaški zakon. Samo slovenski poslanci (in socialist Divac) so bili tako pogumni, da so glasovali »proti«. Redki so bili glasovi »proti«. Ni bilo ta dan v Beogradu ne bosanskih muslimanov in seveda tudi ne Radiča.

In veste, kdo je posebno živahno glasoval »za« vojaški zakon? Nemški poslanec Schauer, urednik »Cillier Zeitung«. Z vsemi svojimi nemškimi poslanci (8 po številu) se je torej prodal srbski vladni večini. Če bi se bili Nemci vsaj odstranili! A niti tega si niso upali! Kaj poretu k temu nemški volilci iz Dravskega polja, Maribora, Ptujja, Slovgoric, Apačke kotline in vsi oni, ki so dne 6. marca metali kroglice v šesto skrinjico! Korobač militarizma tepe nas vse brezsrčno! Na stotine naših sinov umira za Malarijo v Makedoniji, oprostitev bodo po novem zakonu skoro nemogoče, vojaški davki, vojaška taksa, davek za komoro, podpora za družine potom občin, odvzete konj in vozov, bodo nekaj strašnega za našega kmeta. To velja enako za Slovence kakor Nemce. Saj dobiva Schauer polno pritožb zaradi vojaštva iz obmejnih krajev. A on glasuje za nadaljevanje krivic! Volilci, ki ste metali kroglice v šesto skrinjico, zahvalite se tudi nemškimi poslancem za »dobrote« vojaškega zakona!

Tudi edini slovenski demokrat profesor Reisner iz Ljubljane je glasoval »za«. Pa o demokratih se ne čudimo, saj vemo, da so proti slovenskemu ljudstvu.

A pravega strahopetca se je pokazal Pucelj! Bil je ta dan v zbornici. Ko pa se je pričelo glasovanje, je Pucelj po tihem zbežal iz dvorane v klub. Vzel je klobuk in se skril v mestu. Ni si upal glasovati proti zakonu. Bal se je zameriti Miklavžu Pašiču in srbskim radikalcem! Naš korajžni Bedjanič je šel iskat Pucelja pred končanim glasovanjem, češ: »Pokaži sedaj Pucelj, kot vodja samostojnežev, svojo barvo!« A sluga je povedal, da jo je Pucelj s klobukom in palico v roki odkuril. Po shodih in pa po »Kmetijskem listu bo pa Pucelj naprej lagal, da so »klerikalci« zakrivali vojaški zakon.

In Radiča zopet ni bilo z njegovimi 70 poslanci. Kaj pomaga, če vpijejo Radičevci, da so proti vojski, proti militarizmu, če pa pustijo, da srbski poslanci delajo zakone (postave) kakor hočejo. Radičeva politika je v tem oziru žalostna igra.

Te dni se vrši še podrobna razprava in glasovanje vojaškem zakonu. Od naših poslancev se bodo govorili proti: Bedjanič, Krajnc, Žebot, Vesjenjak, Pušenjak in morda še kateri drugi.

Plevnik Jurij:

NOVA CESTA LESIČNO—SLIVNICA.

Cesta Lesično—Slivnica v kozjansko-šmarnskem okraju navzlic tehničnim in finančnim težkočam prav pridno napreduje, kar je menda zasluga delovanja g. M. Vrečka, ker se je z vso lastno energijo in podvzetnostjo lotil dela.

Navzlic temu, da je že avstrijska vlada spoznala velikanski pomen te ceste glede kulture kakor strategije, se je na večkratne interpelacije poslancev v dunajskem drž. zboru končno po daljših debatah vendar posrečilo izposlo-

vati od vlade potrebnega kredita za udejevitve te vseskozi prepotrebne ceste.

Prišla pa je vsetovna vojska in predpriprave za cesto so se ukinile. Toda že v jeseni 1914 se je pričelo z delom, pri katerem se je uporabilo ruske ujetnike. Toda takrat ni bilo nobene živahnosti ne pri vodstvu, še manj seveda pri delavstvu. — Marsikdo, ki ne razume tehnike, je bil v dvomu o možnosti naprave te ceste. ker kraji, po katerih se vije, so skoro nepristopni, romantično divji. Toda danes ni moderni tehniki nič nemogoče in cesta bode v do-glednem času izpeljana v velikanskih vijugah skoro vodoravno, tuintam nad strašnimi prepadi vsekana v živo skalo in zavarovana z raznimi zavorami.

Ta cesta bode velikanskega pomena ne le za kmetijstvo, ki je tukaj povprečno razvito, temveč tudi za pr-sveto in turistiko. Zdravo podnebje, idilične pokrajine ob-raščene z raznolikim sadnim drevjem vabijo tujca, da si pride pogledat in uživati njih čare. Toda dosedaj se je vsak bal dohoda po kozjih stezicah. . . . Gostiln ob novi cesti je že kar na kupe, le trgovin primanjkuje. Med gostilnami zavzema glavno mesto g. Vrečko v Žegru, ker tukaj je brezhibno postrežen vsak, še tako izbiren turist. Tudi kar se tiče duševne hrane je v tem gorskem gnezdu preskrbljeno, ker katoliški časopisi kakor »Slovenec«, »Bogoljub«, in »Slov. Gospodar« so stalni gostje v tej gostilni.

Pozabiti ne smemo Mažičeve gostilne v Košenci, ka-tere se je pa cesta »žal«, nekoliko izognila. . . . Namenoma?

Košenca je kraj starih običajev in navad in dosedaj nepoznan s plankami zabiti svet, ki mu bode cesta vrnila vso izgubljeno prelest in po krivici nepriznano veljavo. Prebivalci so stardkopitni, miroljubni in udani v svojo usodo, ki jim novotarje takozvanega modernega sveta ne gredo v glavo. — Lahko si mislimo, kako čuden se bode zdel temu gorskemu nepokvarjenemu ljudstvu navajene-mu mira in pokoja — šum prometa! Toda prilagodili se bodo tem novim razmeram tem lažje, uvidevši, koliko blagostanja jim bode novozgrajena cesta prinesla.

Mažičeva gostilna v Košenci si je pridobila svoj sloves vsled točenja res pristnega naravnega vina in sadjevca ter — kranjskih klobas. Sploh se tukaj dobi vse, kar sliši v dobro gostilno za želoдец.

Kraj je izvanredno prikupen, raz katerega je krasen razgled tja do sive brezkončnosti. Kdor išče romantike in poezije, naj pride semkaj! Gostilničar je narodnjak in naš človek, ki si je stekel že mnogo zaslug za našo katoliško stvar. Skrbeč za dobrobit svojih gostov, si je skrbel njih srca in tako mu procvita njegova obrt. Grajevredno pa je to, da gostilna nima niti enega časopisa. Toda duh časa bode tukaj naredil svoje.

Toda vrnimo se k cesti vsled katere bode zemljišča pridobila na svoji vrednosti: dosedaj so se prodajala itak globoko pod nominalno vrednostjo, ker ni bilo tujcev-kupcev. Opozarja se interesente na naše kraje, zemljišč ob novi cesti dovolj na prodaj in podjeten in soliden trgovec bi tukaj kaj dobro uspeval, ker ni daleč okrog nobene tr-govine. Interesentje se vabijo, naj se glede nakupa zem-ljišč obrnejo na naslov dopisnika, Košenca št. 65, pošta Planina pri Sevnici.

Cesta bode torej v do-glednem času dograjena in izro-čena prometu. Treba pa je izrecno poudarjati, da se se-danja vlada vse premalo briga za zgradbo cest v Sloveniji. Naj bi se za stvar zainteresirali poslanci! Poslanec SLS prosimo, naj glede cest interpelirjo pri ministrstvu javnih del in zgradb.

Izročitev ceste prometu pa bode spremenil sistem življenja tukajšnjemu prebivalcu, ki se bode moralo pri-lagoditi nastopivšim razmeram, če noče da ga bode tok industrije podsul. Da, industrije, našle so se še namreč premogovne žile, ki segajo nepoznano daleč in kakor ka-žejo vsa znamenja, ga je dovolj v teh pogorjih. Da to ni za naš kraj malega pomena, se razume ob sebi.

Iz teh vrstic je razvidno, da se i mi hribovci blizamo velikanskemu napredku, da bode znamenjeni kozjanski okraj pridobil na svoji vrednosti, če prav ne iz lastnega nagiba. Beda se umiče blagostanju, če se pa umiče sreči, kdo ve? . . .

Naše prireditve.

Dekliški shod na Libni pri Vidmu ob Savi. Dne 22. julija bo veliki dekliški shod Marijinih družb in Dekliških zvez na Libni pri Vidmu za celo Posavje. Sprevod je: 1. Ob 9. uri se zberemo pri Videmski župnijski cerkvi, od koder odkorakamo med petjem Marijinih pesmi z družbenimi zastavami na Libno, kjer bo pridigoval č. gospod svetnik Janez Kalan. 2. Po sv. maši nastopijo govorniki iz Celja, nato govornice mladenke. 3. Sklep pete Mar. litanije in posvetitev brezmadežni. Udeleženke shoda na Libni dobe pri župnih uradih posavja izkaznice za polo-vično vožnjo. Prineso naj s seboj družbene zastave.

Jegličeva slavnost v Jarenini. Kakor smo že poro-čali, priredi naša mladina v nedeljo, dne 22. julija v Jarenini proslavo jubileja vladike dr. Jegliča. Proslave se udeležijo tudi lepo število Mariborčanov. Po večerni-cah bo govor o dr. Jegliču, nato pa priredi mariborski Ljudski oder dve burki enodejanki. Po predstavi za-bava na vrtu g. Cvilaka.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo priredi na Anino nedeljo, dne 29. julija 1923 javno tombolo na Štiblerjevem travniku. Dobitki so lepi in dragoceni. Cena posameznim srečkam je 5 din. ter se dobe v trgo-vinah in pri posameznih članih društva. Po tomboli prosta zabava.

Dekliški shod na Ptujski gori. Kar dva ženska shoda zaporedoma sta se vršila zadnji dve nedelji na Ptujski gori. Predzadnji nedeljo shod mariborske Zenske zveze, zadnji nedeljo pa so napravila na Ptujsko goro izlet dekleta celega Dravskega polja. Po sv. opravi, pri katerem je pridigal hočki kaplan g. Polak, so se ženske in dekleta pred